

Abessinier och Somali

Text Susanne Olofsson

Illustrationer Kristin Stenmark

Ett vilt utseende i kombination med ett älskvärt temperament gör att abessinier och somali tilltalar många människor. Utseendemässigt brukar de ibland liknas vid sina stora kattkusiner - som lejon, pumor eller lodjur - men till sättet är de kärvnligena och livsglada familjemedlemmar.

Abessinier, somali och deras människor utvecklar oftast mycket starka band till varandra. Katterna har ett stort behov av social kontakt, såväl med sina människor som eventuella kattkompisar. Det innefattar både kel- och busstunder. De tycker om liv och rörelse, är gärna med där det händer saker och räcker inte sällan ut en hjälpsam tass vid diskhon eller datorn.

Det innebär att de inte är lämpliga som ensamkatter, utan behöver sällskap. Det innebär också att en abys eller somalis människa behöver aktivera och engagera sig i sin skyddsling. Rastgård eller innätad balkong uppskattas. Likaså promenader i band. Det brukar inte vara några problem att lära abyn/somalin gå i koppel - särskilt inte när de insett sambandet mellan

koppel och utevistelse. Särskilt uppskattade lekar är de som kittlar jaktinstinkten och de flesta behåller leklusten långt upp i åldrarna. Abessinier och somali är också riktigt duktiga problemlösare: de lär sig bland annat snabbt att öppna dörrar, skåp och lådor när nöden så kräver.

VILJESTARKA LIVSNJUTARE

Många är viljestarka och behöver en dos konsekvent och vänlig men bestämd uppfostran, annars intar de gärna ledarrollen i hushållet. Intelligent och lättlärd som de är kan man med lite tålmod träna dem att komma på inkallning, apportera eller dylikt. Det är för övrigt ett utmärkt sätt att aktivera sin aby- eller somalikompis.

Abessinier och somalis nyfikenhet är ofta större än självbevaringsdriften. De bara måste ta en närmare titt på den där fladdrande ljuslågan eller nosa lite på den där getingen... Många är matglada och sätter glatt i sig mer mat än de behöver (gärna tjuvat från mattes eller husses tallrik). Det gör oftast inte så mycket när de är unga och fertila, men efter kastrering bör man ransonera portionerna. Annars riskerar den tidigare så slanka och viga abyn/somalin att lägga sig till med en potentiellt hälsofarlig kalaskula.

Här är det på sin plats att poängtera att alla katter är individer och har egna personligheter. Det finns abessinier och somali som håller igång en stor del av dygnet, men det finns också de som roar sig mer måttfullt. Likaså är en del mycket självständiga medan andra är som plåster. Uppfödaren har oftast en god uppfattning om vilka personligheter som finns representerade i en kull. Fråga honom eller henne om råd när du ska välja kattunge.

ENGELSKT PÅBRÅ

Så vitt man kan bedöma kommer abessiniern från England. I boken *Cats, Their Points, Etc.* av Gordon Staples, som kom ut 1874, nämns abessinier för första gången. I boken finns en litografi av en katt med tickad päls som saknar ränder på ben, ansikte och hals. I bildtexten anges att katten, som heter Zula, ägs av Mrs. Captain Barrett-Lennard och fördes från Abessinien till England vid slutet av kriget. De brittiska trupperna lämnade Abessinien (nuvarande Etiopien) 1868 så det kan ha varit då som de första katterna med tickad päls kom till England. Detta är dock långt ifrån säkert eftersom det inte finns någon dokumentation som styrker sambandet mellan de tidiga abessinierna och Zula. Idag menar många att tickade katter lika gärna kan ha kommit till Europa

från Asien. Med ticking menas att varje hårstrå är bandat med mörkare band mot den ljusare grundfärgen. Den korta, tätliggande, och tickade pälsen (som i övrigt ska vara randfri) är abyns och somalins mest utmärkande särdrag. Det framgår också när man tittar på FIFes standard, där den samlade poängen för pälsen är 50 av totalt 100.

Abessinier erkändes som egen ras i Storbritannien 1882 och det är det påstådda afrikanska ursprunget som har gett både abyn och somalin deras namn. Somalin fick sitt namn efter Abessinians (dvs. Etiopiens) grannland Somalia.

LÅNGHÅRIGA KORTHÅR

Från början var abessinier och somali en och samma ras. Förklaringen till att en korthårskatt plötsligt kunde få semilånghåriga ungar står bland annat att finna vid tiden efter andra världskriget. Krig medför naturligtvis katastrofala konsekvenser för såväl människor som djur, och efter krigsslutet fanns det inte så många abessinier kvar.

För att rädda rasen parade man abessinier med andra katter av okänd härstamning men som liknade abyn till utseendet. Förmodligen bar några av dem på långhårsanlaget och snart började enstaka långhåriga abessinier födas i kullarna. Längre ansågs långhåriga abykattungar icke önskvärda, men på 1960-talet började Evelyn Mauge i USA, i samarbete med ett fåtal andra intresserade abyuppfödare, avla på dessa långhåriga abessinier.

År 1977-78 godkändes rasen under namnet somali av det amerikanska förbundet CFA. Under de komman-

Foto Per Stolpe

de tio åren växte rasens popularitet och importerades till såväl Europa som Australien.

ABY OCH SOMALI I SVERIGE

År 2002 var det 20 år sedan den första somalin importerades till Sverige. Allt fler blir förtjusta i rasen, som kombinerar korthårskattens aktiva temperament med en semilånghårspäls. Redan 1953 satte den första abessinieren tassarna på svensk mark (åtminstone den första som registrerats). Den som en gång tagit en aby eller somali till sitt hjärta har svårt att tänka sig leva utan en sådan trofast och påhittig vän.

Källor:

Faler, Kate (red.). This Is the Abyssinian Cat, 1983.
Ing, Catherine och Grace Pond. All världens katter, 1975.
Knutson, Marjatta. Katthandboken, 1981.
Matthiessen, Rina. Kattraser A-Ö, 2000.
Stockelberg, Ylva. Katten i fokus, 1997.
Cat Fanciers' Associations (CFA) rasbeskrivningar
AbSolut Kattklubb
Aby- och somaliringen

För mer information se:

www.absolutkattklubb.se

Foldern uppdaterades senast april 2006.

ABSOLUT KATTKLUBB INFORMERAR OM

Abessinier och Somali

Foto Marie Westerlund

Foto Per Stolpe